

[Domovská Stránka](#) > ... > [Vyhľadávanie Právnických Profesií](#) > [Typy Právnických Profesií](#) > [Austria](#)

Typy právnických profesií

Autor obsahu

Rakúsko

Rakúsko

Na tejto stránke nájdete prehľad právnických profesií v Rakúsku.

Právnické profesie – úvod

V súčasnosti v oblasti všeobecného súdnictva pôsobí okolo 1 850 sudcov z povolania (stav v roku 2023; údaje zodpovedajú ekvivalentu aktívneho plného pracovného času vrátane Najvyššieho súdu). Podstatnú časť jurisdikcie vykonáva okolo 700 súdnych úradníkov. Okrem nich pracuje približne 600 ďalších profesionálnych sudcov v správnom súdnictve.

Okrem toho v určitých konaniach pôsobia laickí sudcovia, ktorí pracujú na základe dobrovoľnosti. Môžu byť buď prísediacimi sudcami, alebo porotcami v trestných konaniach, alebo prísediacimi s odbornými skúsenosťami a znalosťami okrem iného v obchodnoprávných, pracovnoprávných a sociálnoprávných, ako aj v určitých správnych konaniach.

V Rakúsku pôsobí približne 480 prokurátorov (od roku 2023, údaje v ekvivalentoch plného pracovného času); vrátane generálnej prokuratúry, no bez ústredného útvaru).

Vo väzenskom systéme pôsobí 3 799 osôb (stav k 1. septembru 2019; údaje zodpovedajú ekvivalentu aktívneho plného pracovného času vrátane Riaditeľstva zboru väzenskej a justičnej stráže); tento stav zahŕňa celkovo 3 214 väzenských dozorcov (vrátane tých, ktorí sa venujú odbornej príprave na toto povolanie).

1. Sudcovia

Kvalifikácia a vymenovanie sudcov

Predpokladom na vymenovanie za sudcu všeobecného súdu sú najmenej štyri roky odbornej právnickej praxe a úspešné vykonanie sudcovskej skúšky po ukončení štúdia na právnickej fakulte.

Súčasťou odbornej praxe je najmenej sedemmesačná súdna prax (súdna prax, v minulosti známa aj ako „súdny rok“), na ktorú majú absolventi nárok a ktorá je takisto podmienkou pre tých, ktorí sa chcú stať advokátmi alebo notármi. Zvyšná požadovaná odborná prax sa zvyčajne získava v rámci osobitného vzdelávacieho vzťahu ako odborný justičný stážista v súdnej príprave, no môže sa získať aj v rámci inej právnej činnosti, napríklad ako advokátsky koncipient.

Každoročne je do súdnictva prijatých približne 100 nových odborných justičných stážistov. Prípravná sudcovská služba (vrátane odbornej praxe na súde) trvá v zásade štyri roky a možno ju absolvovať na okresných súdoch, krajských súdoch, prokuratúre, v zariadení na výkon trestu odňatia slobody, v zariadení na ochranu obetí a starostlivosti o obe trestných činov, u advokáta, notára alebo na finančnej prokuratúre (*Finanzprokuratur*). Časť prípravnej služby možno okrem iného absolvovať aj na vyššom krajskom súde, na Najvyššom súde, na spolkovom ministerstve spravodlivosti, na Riaditeľstve zboru väzenskej a justičnej stráže, v zariadení sociálnej kurately pre podmienene odsúdených, v združeníach na zastupovanie nesvojprávnych alebo na úradoch sociálnych vecí pre mladistvých, u Úradníka pre právnu ochranu alebo v oblasti finančníctva (napríklad vo vhodných spoločnostiach). Prípravná sudcovská služba sa končí sudcovskou skúškou. V prípade osôb z iného oboru, t. j. osôb, ktoré získali odbornú prax v iných právnických povolaniach, sa obdobie odbornej prípravy

primerane skracuje. Tí, ktorí už zložili advokátsku alebo notársku skúšku, potrebujú namiesto sudcovskej skúšky len príslušnú doplnkovú skúšku.

Po úspešnom absolvovaní sudcovskej skúšky sa možno uchádzať o voľné miesto sudcu alebo prokurátora.

V rámci správneho súdnictva neexistuje súdna príprava; správni sudcovia však musia mať najmenej päť rokov predchádzajúcej odbornej praxe (napr. v rámci služby v správnom orgáne); neskladajú žiadnu skúšku.

Sudcovia Najvyššieho správneho súdu musia preukázať desať rokov odbornej praxe v oblasti práva. Sudcovia všeobecného súdu môžu prestúpiť na správne sudy. Sudcovia správneho súdu môžu byť takisto vymenovaní za sudcov všeobecného súdu po piatich rokoch služby na správnom súde.

Sudcu alebo prokurátora zvyčajne vymenúva spolkový minister spravodlivosti. Spolkový prezident si vyhradzuje právo vymenovať len niektoré funkcie. Odlišne od toho sú sudcovia krajských správnych súdov vymenovaní príslušnou krajskou vládou. Za sudcov alebo prokurátorov môžu byť vymenovaní len rakúski občania.

Postavenie sudcu

Sudcovia vymenovaní do pozície na spolkovom všeobecnom súde a správnom súde sú spolkovými štátnymi zamestnancami. Okrem spolkového ústavného zákona (*Bundes-Verfassungsgesetz*) je hlavným právnym zdrojom pre vzdelávanie a profesionálne postavenie sudcov zákon o službe sudcov a prokurátorov (*Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz*). Zákon upravuje veľkú časť ustanovení (napríklad disciplinárne právo a služobné opisy) pre sudcov aj prokurátorov spoločne.

Sudcovia vymenovaní do pozície na krajskom správnom súde (*Landesverwaltungsgerichten*) sú štátnymi zamestnancami danej spolkovej krajiny. Ich profesijné postavenie je upravené spolkovým ústavným zákonom a osobitnými právnymi normami spolkovej krajiny.

Všetci sudcovia z povolania sú vymenovaní na neobmedzené obdobie a odchádzajú do dôchodku na konci mesiaca, v ktorom dovŕšia vek 65 rokov.

Podľa článkov 87 a 88 spolkového ústavného zákona sudcovia pri výklade práva a rozhodovaní vo veciach konajú ako nezávislí zástupcovia štátu. Túto nezávislosť vyjadruje sudcovská nezávislosť od akýchkoľvek príkazov (nezávislosť od predmetu sporu), ako aj skutočnosť, že nemôžu byť preložený na inú pozíciu alebo odvolaní (osobná nezávislosť). Sudcovia sú viazaní len zákonom a rozhodujú na základe vlastného právneho presvedčenia. Nie sú viazaní ani predchádzajúcimi rozhodnutiami iných súdov o podobných právnych otázkach (precedensy).

Okrem prípadu odchodu do dôchodku po dosiahnutí zákonom stanovenej vekovej hranice sudcovia môžu byť zbavení svojho úradu alebo preložený proti svojej vôli na iné miesto či penzionovaní len v prípadoch stanovených zákonom, zákonom stanovenou formou a na základe formálneho súdneho nálezu (článok 88 spolkového ústavného zákona).

Sudcom prislúcha ústavou zaručené osobitné postavenie len pri výkone ich sudcovského úradu (pri výkone všetkých súdnych činností pridelených podľa zákona a v súlade s rozdelením pôsobnosti okrem záležitostí súdnej správy), a nie v oblasti správy súdov, ktoré aj vedú. Výnimka existuje len v záležitostiach súdnej správy, ktoré sa riešia v senátoch alebo v komisiách (ako napríklad rozdelenie pôsobnosti súdov alebo návrhy na vymenovanie na pozície na súde). Okrem týchto konkrétnych podmienok sú sudcovia viazaní pokynmi svojich nadriadených. Rozdelenie pôsobnosti súdov zabezpečuje, že sa dodrží zákonné právo na sudcu, ktoré zaručuje ústava.

Úlohy a povinnosti

Sudcovia sú zodpovední za rozhodovanie v občianskoprávných a trestnoprávných veciach. Vo veciach týkajúcich sa správy a ústavného práva konajú ako kontrola správy a strážca ústavy.

Právna zodpovednosť

Disciplinárny súd: Sudca, ktorý sa previní proti svojim profesijným alebo stavovským povinnostiam, sa musí zodpovedať pred disciplinárnym súdom. Disciplinárny súd je pre sudcov všeobecného súdu zriadený pri vyššom krajskom súde, resp. pri Najvyššom súde, a pozostáva výlučne zo sudcov. Disciplinárny súd je príslušný aj na

rozhodovanie v prípade porušenia služobných povinností prokurátormi. Rovnaké disciplinárne nariadenia platia s niekoľkými výnimkami aj pre sudcov spolkových správnych súdov. Naproti tomu disciplinárne predpisy pre sudcov krajiných správnych súdov sú stanovené v príslušných právnych normách spolkovej krajiny.

Trestný súd: Ak je porušenie profesijnej povinnosti spojené aj so skutkovou podstatou, ktorá je v právomoci trestného súdu, sudcovia sa musia (prípadne aj prokurátori) zodpovedať pred trestným súdom (napr. v prípade zneužitia úradnej moci).

Občiansky súd: Strany, ktoré v dôsledku protiprávneho správania sudcu (prípadne prokurátora) utrpeli škodu, si môžu nárokovať náhradu škody od štátu. Ak ide o úmyselné konanie a hrubú nebanlivosť sudcu (prípadne prokurátora), štát môže pristúpiť k jeho postihu.

2. Prokurátori

Organizačná štruktúra

Hierarchická organizácia prokuratúry vo všeobecnosti zodpovedá organizácii súdov.

Pri každom z celkove 16 súdov prvého stupňa pre trestné veci existuje prokuratúra. Okrem toho existuje Úrad špeciálnej prokuratúry pre hospodárstvo a korupciu (*Wirtschafts- und Korruptionsstaatsanwaltschaft*) s pôsobnosťou na celom území Rakúska. Pri každom vyššom krajinšom súde je vyššia prokuratúra a pri Najvyššom súde generálna prokuratúra. Vyššie prokuratúry a generálna prokuratúra podliehajú priamo spolkovému ministrovi spravodlivosti.

Kvalifikácia a vymenovanie prokurátora

Odborná príprava prokurátora zodpovedá odbornej príprave sudcu všeobecného súdu z povolania.

Za prokurátora môže byť vymenovaná len osoba, ktorá spĺňa požiadavky na vymenovanie za sudcu.

Na obsadenie voľných systematizovaných miest prokurátorov, ako aj na obsadenie systematizovaných miest sudcov sa vyhlasuje verejné výberové konanie. Vymenovanie prokurátorov je v právomoci spolkového prezidenta, ktorý však toto právo – rovnako ako v prípade sudcov – vo väčšine systematizovaných miest prokurátorov delegoval na spolkového ministra spravodlivosti.

Postavenie prokurátora

Prokuratúry sú osobitné, nie však nezávislé súdne orgány. Majú hierarchickú štruktúru a sú viazané pokynmi vyšších prokuratúr a napokon pokynmi spolkového ministra spravodlivosti.

Existujú presné zákonné predpisy upravujúce právo vydávať pokyny. Pokyny vyššej prokuratúry alebo spolkového ministra spravodlivosti sa môžu vydať len v písomnej forme a musia obsahovať odôvodnenie. Okrem toho prijaté pokyny musia byť zaznamenané v spise v trestnoprávnej veci. Pred vydaním pokynu ho musí spolkový minister konzultovať s poradnou radou pre pokyny *Weisungsrat*. Spolkový minister spravodlivosti nesie zodpovednosť ako minister, a teda je povinný informovať parlament, ktorému sa zodpovedá.

Zamestnanci jednotlivých prokuratúr musia konať podľa pokynov vedúceho úradu prokuratúry. Ak však usúdia, že pokyn je v rozpore so zákonom, môžu požadovať písomný pokyn, dokonca môžu požiadať o uvoľnenie z konania v danej trestnoprávnej veci.

Úlohy a povinnosti

Prokuratúry sú osobitné orgány pôsobiace samostatne od súdov. Ich úlohou je zastupovať verejný záujem pri uplatňovaní vnútroštátneho trestného práva. To zahŕňa vedenie vyšetrovania v rámci trestnoprávneho konania. Rovnako je ich úlohou podávanie obžaloby v trestnoprávných konaniach. Označujú sa preto aj ako úrad žalobcu.

Povinnosťou prokurátorov je podávať obžalobu tak v konaniach pred krajinšým súdom, ako aj pred okresnými súdmi príslušného okresu krajinšého súdu. Okresní prokurátori spravidla podávajú obžaloby na okresné súdy. Sú to úradníci so špeciálnou kvalifikáciou, nevyžaduje sa však akademický titul.

Osobitné postavenie má Úrad špeciálnej prokuratúry pre hospodárstvo a korupciu, ktorého celoštátna príslušnosť sa vzťahuje predovšetkým na trestné činy v oblasti výkonu správy a korupcie a na hospodárske trestné činy so škodou prevyšujúcou sumu 5 miliónov EUR. Okrem toho pod príslušnosť úradu patria aj daňové trestné činy so škodou nad 5 miliónov EUR, závažné prípady podvodu v oblasti sociálneho zabezpečenia, závažné priestupky týkajúce sa úpadku (*kridatträchtiges Verhalten*), ako aj, okrem iného, priestupky podľa zákona o cenných papieroch alebo zákona o spoločnostiach s ručením obmedzeným v prípade spoločností príslušnej veľkosti (základné imanie vo výške aspoň 5 miliónov EUR alebo viac ako 2 000 zamestnancov).

Vyššie prokuratúry sú hierarchicky nadriadené prokuratúram a zriaďujú sa pri vyšších krajiných súdoch vo Viedni, v Grazi, Linzi a Innsbrucku. Okrem podávania obžaloby pred vyšším krajiným súdom sú zodpovedné za dohľad nad všetkými prokuratúrami vo svojom okrese a sú priamo podriadené spolkovému ministrovi spravodlivosti.

Generálna prokuratúra zriadená pri Najvyššom súde má osobitné postavenie. Generálna prokuratúra sa priamo zodpovedá spolkovému ministrovi spravodlivosti a nemá právo vydávať príkazy jednotlivým prokuratúram a vyšším prokuratúram. Nepodáva ani obžaloby, jej úlohou je však poskytovať podporu Najvyššiemu súdu. Má osobitné oprávnenie podávať odvolania na zrušenie rozhodnutia pre porušenie zákona v trestnoprávných veciach, v ktorých účastníci konania nemajú (ďalšiu) možnosť odvolať sa na Najvyšší súd. Vykonáva tak dôležitú úlohu pri zachovaní jednotnosti práva, ako aj zabezpečovaní právnej istoty v trestnom práve.

Právna zodpovednosť

Na disciplinárnu, trestnoprávnú a občianskoprávnú zodpovednosť prokurátorov sa vzťahujú rovnaké pravidlá ako v prípade sudcov všeobecného súdu.

3. Vyšší súdni úradníci

Organizačná štruktúra

Vyšší súdni úradníci (*Diplomrechtspfleger*innen*) sú v Rakúsku neodmysliteľnou súčasťou súdnictva. V súčasnosti viac ako 80 % všetkých súdnych rozhodnutí v občianskoprávných veciach vykonáva viac ako 700 vyšších súdnych úradníkov.

Kvalifikácia vyššieho súdneho úradníka

Na odbornú prípravu na získanie titulu certifikovaný súdny úradník sa môžu prihlásiť len osoby, ktoré zložili maturitnú skúšku alebo odbornú maturitnú skúšku. Vzdelávanie trvá tri roky a zahŕňa prácu na súde s prípravou na vybavovanie záležitostí v príslušnej pracovnej oblasti, účasť na základnom kurze a kurze zameranom na danú pracovnú oblasť, ako aj zloženie príslušných skúšok. Po úspešnom zložení skúšky vyššieho súdneho úradníka a pri splnení ostatných požiadaviek, ako ich vymedzuje § 3 zákona o vyšších súdnych úradníkoch (*Rechtspflegergesetz*), dostane čakaťel na funkciu vyššieho súdneho úradníka diplom vystavený spolkovým ministrom spravodlivosti. Na diplome sa musí uviesť pracovná oblasť. Týmto čakaťel získava oprávnenie na výkon súdnych činností v rámci danej pracovnej oblasti na spolkovom území, a teda môže pracovať ako vyšší súdny úradník.

Následne prezident vyššieho krajinského súdu určí, na ktorom súde a prípadne v akom časovom rozsahu bude príslušný zamestnanec súdu pracovať ako vyšší súdny úradník. Vedenie (prezident alebo predseda súdu) prideli v rámci súdu zvoleného predsedajúcim sudcom vyššieho súdneho úradníka jednému oddeleniu, prípadne aj viacerým súdnym oddeleniam pod vedením sudcu.

Postavenie vyšších súdnych úradníkov

Vyšší súdni úradníci sú špeciálne vyškolení úradníci súdu, ktorých možno na základe spolkového ústavného zákona (článok 87a spolkového ústavného zákona) a zákona o vyšších súdnych úradníkoch poveriť výkonom presne vymedzených činností všeobecných súdov v občianskoprávných veciach. V tejto funkcii sú vyšší súdni úradníci podriadení len príslušnému nadriadenému sudcovi a sú povinní riadiť sa len jeho pokynmi. Sudca si môže kedykoľvek vyhradiť rozhodovanie v právnej veci alebo ju prevziať. Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka môže byť napadnuté rovnako ako rozhodnutie sudcu.

V praxi pôsobia vyšší súdni úradníci väčšinou samostatne. Pokyny sudcu nie sú bežné a vyskytujú sa veľmi zriedkavo.

Úlohy a povinnosti

Vyšší súdni úradníci pracujú v týchto oblastiach:

- občianskoprávne konania, exekúcie a konkurzy („vyrovnanie dlhov“),
- mimosúdne záležitosti,
- záležitosti týkajúce sa pozemkového katastra a lodného registra,
- záležitosti súvisiace s obchodným registrom.

Každá z týchto oblastí si vyžaduje osobitné vzdelanie a osobitné vymenovanie za vyššieho súdneho úradníka pre danú oblasť.

Vymedzenie právomocí medzi sudcom a vyšším súdnym úradníkom

Pôsobnosť vyššieho súdneho úradníka sa nevzťahuje na všetky práce a rozhodnutia, ktoré sa v danej oblasti vyskytujú. Činnosti v pôsobnosti vyššieho súdneho úradníka sú presne vymedzené v zákone o vyšších súdnych úradníkoch, pričom rozsah pôsobnosti v jednotlivých druhoch činnosti je rôznorodý.

V zákone o vyšších súdnych úradníkoch sa vymedzuje pôsobnosť v jednotlivých druhoch činnosti. Na základe týchto pôsobností sa vyšším súdnym úradníkom prideliujú osobitné úlohy (napr. prípady platobnej neschopnosti zahŕňajú konkurzné konania pred okresným súdom). Určité úlohy, samozrejme, môžu vykonávať iba sudcovia. Zároveň každá pôsobnosť obsahuje okrem iného aj realizovanie konania o „platobnom rozkaze“, potvrdenie právneho účinku a vymáhateľnosť rozhodnutí sudcov v ich pracovnej oblasti, rozhodnutia o žiadostiach o právnu pomoc v konaniach vyšších súdnych úradníkov a výkon úradných úkonov na základe žiadosti o právnu pomoc domáceho súdu alebo domáceho orgánu.

4. Advokáti

Všeobecné ustanovenia

Úlohou a oprávnením advokátov je zastupovať strany vo všetkých súdnych a mimosúdnych konaniach, vo všetkých verejných a súkromných záležitostiach pred všetkými súdmi a orgánmi verejnej moci Rakúskej republiky.

Na výkon advokácie v Rakúsku nie je potrebné úradné vymenovanie; na výkon povolania je však potrebné spĺňať ďalej uvedené požiadavky.

Príslušnú právnu úpravu obsahujú Advokátsky poriadok Rakúska (*Rechtsanwaltsordnung*, Rišsky vestník zákonov č. 96/1896), Disciplinárne stanovky pre advokátov a advokátskych koncipientov (*Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwärter*, Rakúsky spolkový právny vestník č. 474/1990), spolkový zákon o advokátskych poplatkoch (*Bundesgesetz über den Rechtsanwaltsstarif*, Rakúsky spolkový právny vestník č. 189/1969) a zákon o advokátskej skúške (*Rechtsanwaltsprüfungsgesetz*, Rakúsky spolkový právny vestník č. 556/1985).

Podmienky výkonu povolania

Kto chce vykonávať povolanie advokáta/advokátky, musí najskôr ukončiť štúdium práva (štúdium rakúskeho práva) a následne preukázať minimálne päťročnú prax v právnej oblasti, pričom aspoň sedem mesiacov musí predstavovať práca na súde, resp. prokuratúre, a tri roky v rakúskej advokátskej kancelárii ako advokátsky koncipient.

Advokátsku skúšku, ktorá je pre čakatel'ov povinná na výkon advokátskej činnosti, možno zložiť po trojročnej praxi, pričom minimálne sedem mesiacov musí predstavovať práca na súde a minimálne dva roky v advokátskej kancelárii. Podmienkou zloženia skúšky je okrem toho účasť na vzdelávacích podujatiach pre advokátskych koncipientov, záväzne stanovených advokátskou komorou.

Ten, kto splní uvedené požiadavky, sa môže uchádzať o zápis do zoznamu tej advokátskej komory, v obvode

ktorej chce mať kanceláriu.

Za určitých podmienok aj zahraničný advokát, ktorý je občanom iného členského štátu Európskej únie alebo občanom iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo občanom Švajčiarska, môže:

- dočasne vykonávať advokátsku činnosť v Rakúsku,
- po zložení skúšok spôsobilosti požiadať o zápis do zoznamu advokátov príslušnej advokátskej komory alebo
- usadiť sa okamžite v Rakúsku pod profesijným titulom štátu svojho pôvodu bez toho, aby predtým musel absolvovať skúšky spôsobilosti, a po trojročnom „efektívnom a pravidelnom“ výkone povolania v Rakúsku sa v plnej miere začleniť medzi rakúskych advokátov.

V Rakúsku môžu za určitých podmienok dočasne vykonávať jednotlivé presne vymedzené advokátske činnosti aj členovia advokátskych komôr členských štátov GATS.

Právna zodpovednosť

Advokáti, ktorí porušia profesijné povinnosti alebo stavovské predpisy, sa musia zodpovedať pred disciplinárnou radou vymenovanou miestnou advokátskou komorou. Právomoc disciplinárnej rady siaha až po vyčiarknutie zo zoznamu advokátov. V druhostupňových konaniach rozhoduje Najvyšší súd v štvorčlennom senáte, ktorý sa skladá z dvoch sudcov Najvyššieho súdu a dvoch advokátov alebo advokátok.

Okrem toho sa na advokátov alebo advokátky, samozrejme, vzťahuje aj trestnoprávna a občianskoprávna zodpovednosť.

Advokátska komora, Rakúska spolková advokátska komora

Všetci advokáti danej spolkovej krajiny zapísaní do príslušného zoznamu tvoria advokátsku komoru (*Rechtsanwaltskammer*). Tieto komory sú verejnoprávnymi združeniami a nezávislými samosprávnymi orgánmi.

Na spolkovej úrovni všeobecne zastupuje záujmy advokátov Rakúska spolková advokátska komora (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*). Deväť advokátskych komôr jednotlivých spolkových krajín tvorí Rakúsku spolkovú advokátsku komoru a delegáti jednotlivých advokátskych komôr tvoria výbor ich predstaviteľov (<http://www.rechtsanwaelte.at/>).

5. Notárske úrady

Všeobecné ustanovenia

Na usporiadanie súkromnoprávných pomerov občanov slúži notár ako nezávislý a nestranný orgán preventívnej právnej starostlivosti.

Jeho hlavnou úlohou je súčinnosť s právnou praxou a poskytovanie právnych služieb obyvateľstvu. Notár vystavuje verejné listiny, uschováva cudzí majetok, spisuje súkromné listiny a zastupuje strany, najmä v mimosúdnej oblasti. Okrem toho notár ešte vykonáva činnosť ako osoba poverená súdom v záležitostiach nesporevého konania, predovšetkým pri dedičských konaniach, kde figuruje ako takzvaný súdny komisár.

Notár sa stará o zabezpečenie majetku zosnulého a jeho prechod na oprávnené osoby. Táto činnosť si vyžaduje podrobné znalosti dedičského práva a nesporevého konania, čo podmieňuje skutočnosť, že občania sa stále obracajú na notárov o pomoc pri zostavení testamentov, ako aj o poradenstvo a zastupovanie v dedičských konaniach.

Notár alebo notárka vykonáva verejný úrad, nie je však zamestnancom. Zodpovedá za hospodárske riziko prevádzky notárskej kancelárie, nie je však živnostníkom. Jeho postavenie je porovnateľné so slobodným povolaním, ako súdny komisár je však súdnym orgánom. Činnosť notára je hlavným zamestnaním a nemôže sa spájať s činnosťou advokáta.

Zmeny počtu notárskych úradov a ich sídel sa vyhlasujú vyhláškou spolkového ministra spravodlivosti. K októbru 2023 bolo v Rakúsku 536 notárskych úradov (stav k aprílu 2023).

Rozhodujúce právne základy tejto činnosti obsahujú Notársky poriadok (*Notariatsordnung*, Ríšsky vestník zákonov č. 75/1871), zákon o notárskej činnosti (*Notariatsaktsgesetz*, Ríšsky vestník zákonov č. 76/1871), zákon o notárskych poplatkoch (*Notariatstarifgesetz*, Rakúsky spolkový právny vestník č. 576/1973), zákon o notárskej skúške (*Notariatsprüfungsgesetz*, Rakúsky spolkový právny vestník, č. 522/1987), zákon o súdnych komisároch (*Gerichtskommissärsgesetz*, Rakúsky spolkový právny vestník, č. 343/1970) a zákon o poplatkoch súdnych komisárov (*Gerichtskommissionstarifgesetz*, Rakúsky spolkový právny vestník č. 108/1971).

Kvalifikácia notára

Kto skončil štúdium práva (štúdium rakúskeho práva) a zaujíma sa o povolanie notára, ten si musí nájsť notára (alebo notárku), ktorý by ho (alebo ju) zamestnal a nechal zapísať do zoznamu notárskych koncipientov.

Zápis do zoznamu notárskych koncipientov vedeného príslušnou notárskou komorou je možný iba vtedy, ak príslušná osoba preukázateľne absolvovala sedemmesačnú súdnu prax ako justičný praktikant na súde alebo prokuratúre a pri prvom zápise do zoznamu koncipientov ešte nedosiahla 35 rokov.

Ak má byť notársky koncipient pripustený k notárskej skúške, musí absolvovať povinné vzdelávacie podujatia, predpísané notárskou komorou.

Notárska skúška pozostáva z dvoch častí:

- prvú časť možno zložiť najskôr po 18 mesiacoch vo funkcii notárskeho koncipienta a najneskôr na konci piateho roku čakateľskej lehoty, v opačnom prípade bude koncipient vyčiarknutý zo zoznamu notárskych koncipientov,
- druhú časť možno zložiť najskôr po ďalšej praxi ako notársky koncipient v trvaní aspoň jedného roka. Najneskôr však pred uplynutím desiateho roku čakateľskej lehoty, inak bude zo zoznamu notárskych koncipientov vyčiarknutý.

Vymenovanie

Uvoľnené alebo novovytvorené notárske úrady sa musia obsadzovať na základe verejného výberového konania. V zákone (§ 6 Notárskeho poriadku) sa od uchádzačov o notársky úrad okrem iného vyžaduje:

- štátna príslušnosť členského štátu Európskej únie alebo iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarska,
- úspešné ukončenie štúdia rakúskeho práva,
- absolvovanie notárskej skúšky a
- sedemročná právna prax, z toho minimálne tri roky ako notársky koncipient po zložení notárskej skúšky.

Toto sú základné predpoklady, ktoré však ešte automaticky neopravňujú na vymenovanie za notára. Vo výberovom konaní hodnotia a posudzujú uchádzačov miestne príslušné notárske komory a následne personálne senáty príslušného všeobecného súdu a vyššieho krajského súdu, pričom rozhodujúci význam má dĺžka praxe. Notárska komora a dva personálne senáty predložia spolkovému ministrovi spravodlivosti užší výber pozostávajúci z troch koncipientov. Pre ministra síce nie je užší výber záväzný, ale v skutočnosti vymenuje jedného z uchádzačov, ktorí sa dostali do užšieho výberu.

Notár môže vykonávať notársky úrad do 31. januára toho kalendárneho roku, v ktorom dovŕši 70 rokov. Preloženie notára do iného notárskeho úradu na základe úradného rozhodnutia nie je dovolené.

Dohľad nad notárstvami; právna zodpovednosť

Notári ako zriaďovatelia verejných listín a ako súdni komisári sú predmetom mimoriadnej kontroly. Dohľad nad notárstvami vykonáva spolkový minister spravodlivosti, justičná správa a priamo aj notárske komory.

Pre notárov platí vlastné disciplinárne právo. Disciplinárne priestupky stíha na prvom stupni vyšší krajský súd ako disciplinárny súd pre notárov a na druhom stupni Najvyšší súd ako disciplinárny súd pre notárov, pričom nálezové senáty musia mať medzi svojimi členmi aj notárov. Katalóg trestov disciplinárneho súdu siaha až po zbavenie úradu. Poriadkovými priestupkami sa zaoberá notárska komora.

Okrem tejto disciplinárnej zodpovednosti podliehajú notári, samozrejme, aj trestnoprávnej a občianskoprávnej

zodpovednosti.

Ak notár pôsobí ako súdny komisár, považuje sa z trestnoprávneho hľadiska za úradníka, a preto je zodpovedný za takzvané trestné činy spáchané v súvislosti s výkonom úradu, ku ktorým patrí predovšetkým zneužitie úradnej právomoci. Občianskoprávna zodpovednosť notára je upravená inak. Ak notár pôsobí ako súdny komisár, vzťahuje sa naňho rovnaká zodpovednosť ako na sudcu a prokurátora. To znamená, že strany mu (jej) nemôžu predkladať svoje nároky priamo, ale musia sa obrátiť so žiadosťou o náhradu škody na štát. Štát môže od neho vymáhať náhradu v prípade úmyselného konania alebo hrubej nedbalosti. Mimo rámca svojej činnosti vo funkcii súdneho komisára notár nesie voči stranám priamu občianskoprávnu zodpovednosť.

Notárske rady, Rakúska notárska komora

Notári, ktorí majú sídlo úradu v spolkovej krajine, a notárski koncipienti danej spolkovej krajiny, zapísaní do zoznamu notárskych koncipientov, tvoria notársku radu. Spolkové krajiny Viedeň, Dolné Rakúsko a Burgenland, ako aj spolkové krajiny Tirolsko a Vorarlbersko majú spoločné rady.

Rade prináleží ochrana cti a úcty stavu, ako aj zastupovanie záujmov stavu.

Každá notárska rada volí zo svojich členov notársku komoru. Notárska komora sa skladá z notára (notárky) vo funkcii prezidenta (prezidentky) a šiestich notárov (notárov) (Viedeň: dvanástich) a troch notárskych koncipientov (Viedeň: šiestich) vo funkcii členov.

Notárske komory spolkových krajín tvoria [Rakúsku notársku komoru \(www.notar.at\)](http://www.notar.at). Rakúska notárska komora zastupuje vo veciach týkajúcich sa rakúskeho notárstva ako celku, alebo vo veciach presahujúcich jednotlivé notárske komory, rakúske notárstvo a chráni jeho práva a záujmy.

Relevantné odkazy

[Právnické profesie – Rakúsko](#)

■ Posledná aktualizácia: 26/10/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.